

Gad, no nonsense

• door Karel Remmelink

HET IS AL EERDER OPGEMERKT, HET GEZINSLEVEN VAN JAKOB WAS COMPLEX EN ZEKER NIET HOOGSTAAND. IN DE RACE OM AANDACHT EN AANTALLEN KINDEREN WAREN DE TWEE ZUSSEN LEA EN RACHEL AAN ELKAAR GEWAAGD. HET TRUCJE DAT RACHEL HAD TOEGEPAST- ZE GEbruikte HAAR SLAVIN OM KINDEREN TE BAREN- GING LEA NU OOK TOEPASSEN.

TOEN GAD GEBOREN WAS, ONTLOKTE HET LEA DE UITROEP: 'HET GELUK IS GEKOMEN'. WELK GELUK DAT WAS, DAAR MOETEN WE NAAR GISSEN. HET KAN NIET HET AANTAL KINDEREN ZIJN, WANT ZIJ HAD INMIDDELS EEN RUIME VOORSPRONG. WAS HET DE AANDACHT DIE ZE DAARDOOR KREEG?

In Genesis 49 spreekt Jakob over wat zijn zonen in de toekomst zal wedervaren. Voordat hij wat over Gad zegt, verzucht hij: 'Op uw heil wacht ik, o Here'. Zowel bij de voorgaande zoon (Dan) als bij de volgende (Gad) gaat het om overwinnen dan wel tegenstand bieden bij vijandschap. In beider toekomst spelen hielen een rol. Dat brengt ons bij Genesis 3:15 waar God tegen de slang zegt dat Hij vijandschap zal stichten tussen hem en de vrouw en tussen beider nageslacht. De slang zou het nageslacht van de vrouw de hiel vermorzelen, maar het nageslacht van de vrouw zou de slang de kop vermorzelen. Het eerste vertoont opvallende gelijkenissen met wat Jakob over Dan zegt, in mindere mate met wat hij over Gad zegt. Daarbij geloven we dat het vermorzelen van de kop van de slang de ultieme vervulling heeft gehad in Christus' sterven toen Hij door de dood hem vernietigde die de macht over de dood had (Hb2:14). Als we dit bedenken, kunnen we begrijpen dat Jakob een pauze inlaste en na enig nadenken tot deze ontboezeming komt. We kunnen er de les uit trekken, dat we af en toe een time-out zouden nemen om zulke conclusies te trekken. De centrale gedachte in Jakobs woorden over Gad is die van aangevallen worden en aanvallen, het gaat om strijd, dat is Gads kenmerk.

Strijd

Die strijd doet zich vooral voor als de veertig jaren omzwerfing door de woestijn achter de rug zijn. Het in bezit nemen van het land wordt nu echt serieus. We zijn inmiddels aangekomen aan het einde van het boek Numeri waar simpel staat, dat de stam van Ruben veel vee had en die van Gad geweldig veel vee. Derhalve was voor hen belangrijk hoe het land van hun eindbestemming er uit zou zien. Aan rotsachtige gebieden en steile hellingen hadden ze niets, gewoon grote stukken waar gras groeide, daar waren ze naar op zoek. Dat vonden ze toen ze uit zuidoostelijke richting om de Dode Zee heentrekkend de Jordaan naderden. Ze hadden nog maar amper hun verzoek aan Mozes en de oudsten voorgelegd of Mozes kwam met een grote bedenking. Nu al afhaken betekende dat de in bezitname van het eigenlijke land moest gebeuren door een verzwakte rest. Toch bleek het niet echt een probleem. De betrokken stammen - ook de helft van de stam Manasse had zich inmiddels bij hen gevoegd - boden spontaan aan dat al hun strijdbare mannen zouden meegaan om hun plicht te vervullen.

Toepassing

Het is niet eenvoudig om in een kort tijdsbestek uit te leggen wat we hieruit zouden leren. Het beloofde land was het toppunt van zegen, maar lag achter de Jordaan. Die barrière 'geestelijk' nemen, dat is het leerpunt. Op grond daarvan is het mogelijk geestelijke zegen pas echt te genieten. Door de Jordaan trekken en besneden worden staan model voor: 'Wij weten dat onze oude mens met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde teniet gedaan zou worden, opdat wij niet meer de zonde dienen, Rm6:8. Voor de achterblijvers hoefde dat niet, als ze gronden hadden, zodat ze er konden leven was dat voor hen voldoende. Daarin zouden we hen niet volgen. Wel waren ze heel

sociaal en voelden ze zich verantwoordelijk voor hun broeders, daar liepen ze niet voor weg, ook al betekende dat dat hun eigen ontwikkeling een poosje stil stond, dat ze hun hele hebben en houden achterlieten, ze hebben de consequenties aanvaard en daarin respecteren we hen. We leren hier ook relativiseren. In het ene aspect van hun handelen volgen we hen niet, in het andere spreken we onze bewondering uit.

Met deze wetenschap in het achterhoofd wordt de zegen van Mozes ineens heel concreet. Dt 33:20, 21: 'Geprezen zij Hij, die voor Gad ruimte maakt; hij legt zich neder als een leeuw en verbrijzelt de arm, ja, de schedel. Hij voorzag zichzelf van het beste deel, want daar was het deel van de heersersstaf verborgen; hij kwam tot de hoofden van het volk; het heeft de gerechtigheid des Heren en zijn gerichten ten uitvoer gebracht met Israël'. Kronieken, het Bijbelboek dat vanuit een andere optiek naar de geschiedenis van Israël kijkt, beschrijft in hoofdstuk 5 een stukje mentaliteit van de Gadieten waar je warm van wordt. In vers 20 staat dat ze in hun strijd geholpen werden, want ze riepen in hun strijd tot God en Hij liet zich door hen verbidden, omdat zij op Hem hadden vertrouwd. En even verder, 'er waren vele doden gevallen, omdat het een strijd was van Godswege'. De bespreking van de kenmerken van Gad zou niet af zijn als we niet verwijzen naar Efeziërs hoofdstuk 6. Daar bespreekt Paulus 'onze strijd'. Die is niet fysiek maar geestelijk. De tegenhanger van zwaard en speer zijn dan het geloof (ik geloof), de behoudenis (ik heb vrede met God) en het Woord (De Bijbel zegt me).

Reminder

Jozua 22 vermeldt een geschiedenis waarin hun no nonsense denken en handelen tot uitdrukking komt. Ze bouwen een altaar tussen hen (de tweeënehalve stam) en de rest van het volk. Dat kun je op twee manieren uitleggen, het getuigt van verdeeldheid of juist van eenheid. Zij leggen het uit als eenheid en dat menen ze ook; de rest van het volk als verdeeldheid. Vers 29 zegt heel nadrukkelijk: 'Het zij verre van ons in opstand te komen tegen de Here, en ons heden van de Here af te keren, door een altaar voor brandoffers, spijsoffers en slachtoffers te bouwen buiten het altaar voor de Here, onze God, dat vóór zijn tabernakel staat'. Een goed gesprek zuivert de lucht en de plaats krijgt de aanduiding: 'Het is getuige tussen ons, dat de HERE God is', Jz 22:34. Ze kwamen er niet toe, om zoals Deuteronomium 12 vers 4 aangeeft, op zoek te gaan naar de plaats die de Here hun God uit het gebied van al hun stammen zou verkiezen om zijn Naam daar te vestigen, om daar te wonen'. Anderzijds doet hun tot uitdrukking brengen van 'wij zijn één volk' ons weldadig aan.

Individueel

Hoewel het er niet met zoveel woorden staat, lijkt het toch waarschijnlijk dat de Gileadiet Jefta, ja, de richter, van Gad afstamde. Hij wordt in Hebreeën 11 genoemd als iemand die door zijn geloof getuigenis heeft gekregen. Wat was dat voor een geloof? Hij was een dappere held, wat onder andere blijkt uit Ri11:12 waar hij de koning

van de Ammonieten van repliek dient met de opmerking 'Wat hebben wij met elkaar te maken, dat gij tegen mij opgetrokken zijt om mijn land te bestrijden'. Hij geeft hem een koekje van eigen deeg met de opmerking 'Zoudt gij niet in bezit nemen wat uw god Kamos u in bezit gaf? Zo nemen wij in bezit al wat de Here onze God voor ons onteigent, vers 24. En even verder, 'De Here die Rechter is, richt heden tussen de Israëlieten en de Ammonieten. Dit is de taal van iemand die in geloof vaststaat in de beloften van de Heer en daarbij ook de ruimte laat voor God om zijn Woord te bevestigen.

Geestverwanten van David

David heeft in de tijd dat hij nog voor Saul moest vrezen veel steun gehad van alle stammen. Van de Gadieten staat: 'dappere helden, strijdvaardige krijgslieden, met schild en speer uitgerust, er uitzien- de als leeuwen, en vlug als gazellen op de bergen. De kleinste woog op tegen honderd, de grootste tegen duizend tegenstanders, 1 Kr 12: 8-15. Hoe meer we ons verdiepen in de aard van de echte Gadiet, hoe meer bewondering we voor hem krijgen. De zijde van David kiezen was niet ongevaarlijk, je wist dat je daarmee de woede van Saul op je hals haalde. Het was ook een strijd tussen stammen, Juda tegen Benjamin. Nam je het voor de ene op, dan had je een probleem met de andere, terwijl je toch volksgenoten bent. Bij zo'n conflict is er maar één goed kompas en dat is wat God gezegd heeft. Hij had David gezald, die gedroeg zich dienovereenkomstig, aan hem kon je je toevertrouwen en hij had gezegd dat je bij hem volkomen veilig was.

Gad staat model voor vaststaan in geloof en in de beloften van God.

Dan is de keus ook weer niet moeilijk.

De trouw van de Gadieten is ook groot, als David moet vluchten voor zijn zoon Absalom. Op dat kritieke moment blijkt wie de werkelijke vrienden van David zijn. Velen verraden hem, maar zij bleven trouw. Maar dat niet alleen, in 2 Sm 17: 27 zien we dat mensen uit Gad de koning voorzien van eerste levensbehoeften als hij daar dringend behoefte aan heeft.

Overwinning

De strijd van Gad loopt eigenlijk nooit af. Ook zij komen in ballingschap en als we verder zoeken naar sporen van Gadieten, dan komen we in Micha hoofdstuk vijf het overblijfsel van Jakob tegen, dat onder de volken zal zijn als een leeuw. Gods hand zal door hen verheven zijn boven tegenstanders en alle vijanden zullen worden uitgeroeid. Daarom is er in Ezechiël 48 ook voor hen een erfdeel in het land, voor altijd en één van de poorten van de stad Jeruzalem draagt hun naam.

Voor ons klinkt in Openbaring 2 en 3 het 'wie overwint' zeven keer. De mooiste toezeggingen vind ik die van de getrouwen in Thyatira 'ik zal hem macht geven over de volken; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf; als pottenbakkersvaten worden zij verbrijzeld', 2:27 en van Laodicea 'ik zal hem geven met Mij te zitten op Mijn troon, zoals ook Ik overwonnen en Mij gezet heb met Mijn Vader op zijn troon. De Gadieten zijn het waard om een voorbeeld aan te nemen.

